

මානව සම්පත් අභිවර්ධන ආයතනය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

ශ්‍රී ලංකා අධිපතිවරයාගේ උපාධි පරීක්ෂණය - II කොටස - 2014

(දෙවන කෙසෙල්කර පරීක්ෂණය)

(පවත්වන ලද්දේ 2016 මාර්තු)

BLE 207(a) - වාණිජ නීතිය

අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස් :

- (1) ප්‍රශ්න පහකට (05) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- (2) කාලය පැය තුනයි. (03)
- (3) මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය ප්‍රශ්න අටකින් (08) සහ පිටු දෙකකින් (02) සමන්විත වේ.
- (4) පිළිතුරු පත්‍රයේ සියලුම පිටුවල විභාග අංකය යොදන්න.
- (5) ප්‍රශ්න පත්‍රයේ යම් පිටුවක් හෝ කොටසක් පැහැදිලිව මුද්‍රණය වී නොතිබේ නම් කරුණාකර විභාග ඒ බව ශාලාධිපතිවරයාට දැනුම් දෙන්න.

1. හවුල් ව්‍යාපාරයක් යනු පුද්ගලයන් පිරිසක් අතර ලාභය ආපේක්ෂාවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන පොදු ව්‍යාපාර සම්බන්ධතාවකි.
(1890 හවුල් ව්‍යාපාර පනතේ 01 වැනි වගන්තිය)

මෙකී ප්‍රකාශයෙහි පිහිටා හවුල් ව්‍යාපාරයක නෛසර්ගික ලක්ෂණ සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 20)

2. (අ) හවුල්කරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ යුතුකම් විනිශ්චිත අධිකරණ තීරණ සමඟින් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 15)

- (ආ) පියල් සහ විමල් සීමාසහිත සවුදි තෙල් සමාගමේ නියෝජිතයා වශයෙන් ඉන්ධන පිරවුම්හලක් හවුල් ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් පවත්වාගෙන ගියේය. පසු කාලයකදී ඔවුන් අතර අමනාපයක් හටගෙන එකී හවුල් ව්‍යාපාරය විසුරුවා හැරිය හමුත් පියල් හවුල්කරුටත් සීමාසහිත සවුදි තෙල් සමාගමේ නියෝජිතයා වශයෙන් ඉන්ධන පිරවුම්හල පවත්වාගෙන ගිය අතර එය පැරණි ව්‍යාපාරික ගොඩනැගිල්ලේම පවත්වාගෙන ගියේය. එබැවින් පියල්ගේ ව්‍යාපාරයේ ලාභයෙන් කොටසක් ඉල්ලා විමල් විසින් හඬු පැවරිය. පියල්ගේ වගකීම සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)

3. “නියෝජිතයාගේ යුතුකම් සහ අයිතිවාසිකම් සම්මුතියකින් හෝ නියෝජ්‍යත්ව සම්බන්ධතාවේ පවතින විශ්වාසනීය තත්වය හේතුවෙන් උද්ගත විය හැක”.

මෙකී ප්‍රකාශයෙහි පිහිටා නියෝජිතයාගේ යුතුකම් සහ අයිතිවාසිකම් කවරේද යන්න විනිශ්චිත අධිකරණ තීරණ සමඟින් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 20)

4. (අ) අවලංගු ගිවිසුමක් නිර්මාණය කිරීම පිණිස අවශ්‍ය කරුණු කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 10)

- (ආ) (i) සිවලිංගම් මහතා කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ සේවය කල යාපනයේ දුට්ඨියෙක් විය. සිවලිංගම් මහතා සහ මහත්මිය නිවාඩුවකට යාපනයට ගිය හමුත් සිවලිංගම් මහත්මිය අසනීප වූ නිසා ඇය ආපසු කොළඹට නොපැමිණියාය. ඇය ආපසු කොළඹට පැමිණෙන තෙක් ඇයගේ නඩත්තුව සඳහා මාසිකව රුපියල් දහදාහක් ඇයට ලබාදීමට සිවලිංගම් මහතා පොරොන්දු වූ හමුත් එලෙස මුදල් ලබා නොදුන්නේය. මේ නිසා එකී මුදල් ඉල්ලා සිවලිංගම් මහත්මිය විසින් සිය සැමියාට විරුද්ධව හඬු පැවරුවාය.

සිවලිංගම් මහත්මියට උපදෙස් දෙන්න.

(ලකුණු 05)

- (ii) මදනායක මහතා සහ මහත්මිය සැමියා සහ බිරිඳ වූ අතර ඔවුහු වෙන්ව පිටත් වූවෝය. දිනක් ඔවුහු හමුවූ අතර එහිදී මාරසිංහ මහතා මාරසිංහ මහත්මියට කියා සිටියේ ඇයගේ සහ දරුවන්ගේ නඩත්තුවට මාසිකව රුපියල් පහලොස්දහස් ලබාදෙන බවත් ඊට අමතරව ඇය සහ දරුවන් පදිංචි නිවස ඇයට පවරාදෙන බවත්ය. එවිට ඇය කියා සිටියේ පොරොන්දුව ලිඛිතව ලබාදෙන තෙක් ඇය නොයන බවයි. මේ නිසා මාරසිංහ මහතා සිය පොරොන්දු ලිඛිතව සකස් කොට ඊට අත්සන් කොට ලබා දුන්නේය. එතෙක් පොරොන්දු වූ අයුරු ඔහු ක්‍රියා නොකළේය. එබැවින් මාරසිංහ මහත්මිය සිය සැමියාට විරුද්ධව හඬු පැවරුවාය.

මාරසිංහ මහත්මියට උපදෙස් දෙන්න.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)

5. 1927 අංක 25 දරණ විනිමය බිල්පත් ආඥා පනතේ 3(1) වගන්තියට අනුව, “විනිමය බිල්පතක් යනු එක් පුද්ගලයෙකු විසින් තවත් පුද්ගලයෙකු අමතා සකස් කරන ලද, අණ නිකුත් කළ තැනැත්තා විසින් අත්සන් කරන ලද, ආමන්ත්‍රිත පුද්ගලයා විසින් ඉල්ලු විට හෝ ස්ථිර හෝ නිශ්චය කළ හැකි අනාගතය කාලයකදී, නියමිත පුද්ගලයෙකුට හෝ ඔහුගේ අණට හෝ දරන්නාට ගෙවිය යුතු, කිසියම් නිශ්චිත මුදලක් ගෙවීමට නියම කරනු ලබන කොන්දේසි රහිත ලිඛිත නියෝගයකි.”

මෙය ප්‍රකාශයෙහි පිහිටා විනිමය බිල්පතක නෛසර්ගික ලක්ෂණ විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 20)

6. “නෙමෝඩාරි ක්වෝඩි නන් හබේට්” යන්නෙහි අදහස නම් කිසිවෙකුටත් තමා සතු නොවූ දෙයක් අත්සතු කල නොහැකිය යන්නයි. ඒ අනුව යම් දේපලක පැවරුම්කරුගේ අයිතිය හොඳ වකක් නම් පැවරුම්ලාභියාට හොඳ අයිතියක් ලැබෙන අතර පැවරුම්කරුගේ අයිතිය දෝෂ සහගත නම් පැවරුම් ලාභියාගේ අයිතියද දෝෂ සහගත වන්නේය. නමුත් ඇතැම් විට වාණිජ ගනුදෙනු ආරක්ෂා කිරීම උදෙසා මෙම සිද්ධාන්තයට අදාල ව්‍යාතිරේක අවස්ථා නීතිය පිළිගන්නා අතර ඒවායින් කීපයක් 1896 අංක 11 දරණ භාණ්ඩ විකිණීමේ ආඥා පනතේ දක්වා ඇත.

ඒවා කවරේද යන්න විනිශ්චිත අධිකරණ තීරණ සමඟින් විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 20)

7. (අ) රක්ෂණයේ ප්‍රධාන මූලධර්ම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

- (ආ) පහත සඳහන් අවස්ථා හා අදාළ නීතිය විනිශ්චිත අධිකරණ තීරණ සමඟින් පැහැදිලි කරන්න.

- (i) ජනකාන්ත නැමැත්තා ශ්‍රී ලංකා ඇමුරන්ස් වෙතින් පිවිත රක්ෂණ ඔප්පුවක් ලබා ගත්තේය. ඒ සඳහා වූ යෝජනාව ඉදිරිපත් කල අවස්ථාවේ ඊට පෙර අවුරුදු පහක කාල සීමාව ඇතුලත වෛද්‍ය උපදෙස් හා ප්‍රතිකාර ලබා නොගත් බවට දක්වා තිබුණි. නමුත් පසුව හෙළි වූයේ ජනකාන්ත එක් කාලය තුල සුළු උණකට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාගෙන ඇති බවයි. එබැවින් ශ්‍රී ලංකා ඇමුරන්ස් විසින් ජනකාන්තගේ පිවිත රක්ෂණ ඔප්පුව අවලංගු කරන ලදී.

(ලකුණු 05)

- (ii) ජයරාණි නැමැත්තිය ශ්‍රී ලංකා ඇමුරන්ස් වෙතින් පිවිත රක්ෂණ ඔප්පුවක් ලබා ගත්තාය. අදාළ ඉල්ලුම් පත්‍රයෙහි අයා තිබූ එක් ප්‍රශ්නයක් වූයේ ඊට පෙර වෙනත් රක්ෂණ ආයතන වෙතින් පිවිත රක්ෂණ ඔප්පු ලබාගෙන ඇත්ද යන්නයි. එවිට වෙනත් රක්ෂණ ආයතන දෙකකින් පිවිත රක්ෂණ ඔප්පු ලබාගෙන ඇති බව ප්‍රකාශ කලත් තවත් රක්ෂණ ආයතන දෙකක් ඇයගේ ඇයගේ යෝජනා ප්‍රතික්ෂේප කල බවට හෙළි කළේ නැත. මේ නිසා ශ්‍රී ලංකා ඇමුරන්ස් විසින් ජයරාණිගේ පිවිත රක්ෂණ ඔප්පුව අවලංගු කරන ලදී.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)

8. පහත සඳහන් ඒවායින් ඕනෑම දෙකක් (02) පිළිබඳව කෙටි සටහන් ලියන්න.

- (අ) වෙස්පන් රේඛණ වර්ග සහ ඒවායේ ප්‍රතිඵල;
(ආ) හවුල් ව්‍යාපාර ඇති කිරීම;
(ඇ) අනුමැතික නියෝජ්‍යත්වය;

(කොටසකට ලකුණු 10 බැගින්)